

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

UMHUGSIÐ SKATTAPOLITIKKIN

Føroyska samfelagið hevur ymsar álvarsamar trupulleikar at dragast við. Ein tann størsti vandin er fólkafráflytingin – ella tann trupulleiki, at fólk, sum fara uttanlands í lestrarørindum, ikki flyta heimaftur. Hetta er ein stór avbjóðing, sum okkara kosnu fólk ikki taka í nóg stórum álvara.

Seinastu dagarnar hevur verið tosað um føroyskar elektrikarar í hópatali, sum hava leitað sær til Noregs at arbeiða, har lønarviðurskiftini eru munandi betur – serliga tí, at skatturin er so lágur.

Hetta er vandamikil gongd. Tí leita fleiri fólk sær uttanlands, so verða færri krónur í okkara egna skattakassa. Og tað er einki duls-

mál, at skattatrýstið er høgt, ov høgt, og at ein stórir trupulleiki er tann sera høgi marginals-katturin. Hetta forðar búskaparvøkstri og hevur við sær, at dugnalig starvsfólk og onnur ikki vilja búseta seg í Føroyum.

Fyrr í summar boðaði Føroya Arbeidsgevarafelag frá, at marginals-katturin í Føroyum er so høgur, at arbeiðsgevarar hava trupult við at fáa fólk til arbeiðis. Løntakarar vilja ikki arbeiða meira enn neyðugt, tí ov nógvur skattur fer av inn-tøkuni.

Hetta er sjálvandi ein álvarslig avbjóðing fyri føroyska vinnulívið, sum bløðir undir høgá skattinum. Samanborið við onnur lond hava

føroyingar hægsta skattatrýst á lønarinntøku yvirhøvur. Og tá skattaprosentið í Føroyum er – og hægri enn í bæði Danmark, Íslandi og Noregi, so eiga onkrar ávaringarlampur at blunka.

Í valstriðnum, sum júst hevur verið, hava ikki nógv boð verið upp á hendan trupulleikan. Vónandi kemur hetta betur fram í valstriðnum komandi. Nógv hevur verið tosað um sjálvberandi búskap seinastu 13 árin, og meiriluti av lögtinginum hevur samtykt at minka um blokkstuðulin og at fastfrysta tann partin, sum eftir er.

Tað er alt í lagi við tí, at politikarar hava stórar ætlanin og stórar vónir – og stórar illusíonir um,

hvussu búskaparvøkstur skal kompensera hesar pengar, sum vit ikki longur hava. Men úrslitið talar ikki fyri, at hesi fólkin heilt hava grein í sínum máli. Tað er ikki gott nokk, at okkara fólkaavaldur skerja eina slíka veiting – og í álvara tosa um,

at Føroya fólk fer at arbeiða meira, at kýta seg meira.

Nýggi meirilutin í Danmark vil hava fólk at arbeiða ein tíma eyka um vikuna til tess at fremja búskaparvøksturin. Í Føroyum brandskatta vit tey, sum vilja arbeiða meira. Og Javnaðarflokkurin vil eisini skatta illa sperdu vinnuna enn meira.

Tað skurrar. Ein nýggj samgonga eigur tí at umhugsa skattapolitikk-in fullkomiliga av nýggjum, uttan at lata tjóðskaparligar fordómar koyra hann av sporinum.

» Vónandi gevur komandi valstrið greiðari svar

Formaðurin kundi tryggjað sigurin

Í grein í blaðnum í dag viðger Bjarni Djurholm, lögtingsmaður, fólkatingsvalið. Hann vísir á sensatiónina, sum mundi hent við tað, at Annika Olsen var um reppið at verða vald í Fólkatingsið. Hann brikslar miðlunum og viðmerkjarum, sum hava skírt Fólkaflokkin ikki at vera til reiðar til Fólkatingsvalið og kemur til ta niðurstøðu, at Fólkaflokkurin aftur gjørdi øllum til skammar.

Síðani vísir hann á sensatiónina í Fólkaflokkinum, Anniku Olsen.

Men úrslitið var altso soleiðis, at Fólkaflokkurin gjørdist fjórðstørstur ella fjórðminstur. Triggir flokkar eru størri og triggir eru minni.

Men sensatiónin Annika Olsen er ikki farin aftur við borðinum í miðlunum – heldur ikki áðrenn valið. Gitt hevur verið, at annaðhvørt hon ella Jacob Vester-gaard fóru at liggja í front, og nógv hevur verið tosað um formansvalið komandi hjá Fólkaflokkinum.

Og tað er ikki av ongum, at miðlarnir hava slíkan áhuga

fyrir hesum formansvali. Tí tað eru nógv ár síðani, at so stórir spurningar hava verið settir við leiðslu floksins og við ymsar avgerðir, sum flokkurin hevur tikið.

Um valúrslitini hjá Fólkaflokkinum verða nærlisin, so sæst eitt nú, at flokkinum tørvaði 396 atkvøður at vinna seg fram um bæði Tjóðveldi og Javnaðarflokkin. Hyggja vit so at persónliga úrslitinum hjá formanninum, so fór hann úr 959 persónligum

atkvøðum í 2007 niður á 343 atkvøður hesaferð. Hetta er ein munur upp á 616 atkvøður. Hevði Jørgen Niclasen hildið fast um sínar atkvøður, so hevði flokkurin verið næststørstur og hevði havt annað umboðið á danatingi – sum kundi neutraliserað ta reyðu yvirvágin, sum norðuratlantisku umboðini nú hava.

Tí hevur formansvalið í Fólkaflokkinum framvegis stóran áhuga.

» Áloyppandi retoriikkur vann valið

UNI ARGE
TÍÐARGREIN Á SÍÐU 13

» Null promilla null frælsi

AGGA NICLASSEN
KJAK Á SÍÐU 28

Edmund Joensen fyllir 67 í dag

Í dag fyllir Edmund Joensen, afturvaldi fólkatingsmaðurin hjá Sambandsflokkinum 67 ár. Tað vil siga, at samstundis sum hann kann siggja fram til enn fyra ár á fólkatingsi, so verður hann samstundis fólkapensjónistur.

Edmund Joensen hevur drúgvur politiskar royndir. Hann varð fyrstu ferð valdur á ting í 1988 og hevur sitið síðani. Hann var lögmaður frá 1994 til 1998, og hann var lögtingsformaður frá 2002 til 2008. Hann varð valdur í fólkatingsið í 1994, men hevði varamann fyri seg, meðan hann var lögmaður. Hann var afturvaldur á fólkatingsi í 2007 og afturvaldur á valinum hósdeginn.

Men tað merkir eisini, at Edmund Joensen fær lønarhækking, tí frá í dag at rokna fær hann bæði fólkapensjón og samhaldsfasta. Grundupphæddin í fólkapensjónini fyri giftar pensjónistar er 3.313 krónur, og gjaldið úr Samhaldsfasta er 2.500 krónur. Báðar hesar upphæddir eru skattafríar. Tað vil siga, at Ed-

mund Jonensen frá í dag at rokna fær eina skattafría lønarhækking upp á 5.813 krónur oman á fólkatingslønina og lögtingslønina.

Tá Edmund Joensen seinni í vetur leggur frá sær sum lögtingsmaður, fær hann hægstu lögtingsmannapensjón. Men av tí at hann eisini fær løn sum fólkatingsmaður, so kann hann ikki fáa meira í fólkatingsløn pluss lögtingspensjón enn í mesta lagi tað, sum hægsta tænaðumannalønin er, slakar 58.000 krónur, so tí fær hann ikki fulla tingmannaeftirløn.

Men oman á hesar 58.000 krónurnar fær hann so tær sløku 6.000 krónurnar sum fólkapensjónin og Samhaldsfasti geva.